

כנס "תרבות השיח" של הרשות השנייה לשיח הפוגעני:

הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו פועלת לקידום סטנדרטים למניעת שיח פוגעני בתוכניות החדשות והאקטואליה בישראל

מסקר דעת קהל שערכה הרשות השנייה עולה כי למעלה מ-90% מהצופים בחדשות והאקטואליה בטלוויזיה וברדיו נחשפים לשיח תקשורתי פוגעני ולמעלה מ-80% סבורים כי למרות חופש הביטוי אין לאפשר שימוש במילים פוגעניות כלפי אדם

יו"ר הרשות השנייה עדן בר טל: "הדרדרות רמת השיח מדאיגה ביותר בשל תרומתה לתהליכי הקצנה, הפגיעה בלכידות החברתית שלנו וגם בשל הפגיעה באמון הציבור בדמוקרטיה ובאמצעי התקשורת עצמם. הגיע העת לעצור ולשנות כיוון. הרשות השנייה תפעל על מנת לקדם תהליך חשוב זה עד להשגתו".

מישל קרמרמן מנכ"לית הרשות השנייה: "השיח הפוגעני הוא נושא המעסיק רבות את הרשות וגם גורמים נוספים בארץ ובמדינות אחרות בעולם. בדקנו את עמדות הציבור ומהן עולה חוסר שביעות רצון משמעותי מהשיח בתוכניות אקטואליה באמצעי התקשורת. בכנס היום אנו מציפים את הסוגייה ומניעים תהליך שמטרתו לגבש סטנדרטים מוסכמים בשיתוף גופי השידור לשיפור רמת השיח, אשר יאומצו בסיום התהליך על ידי אמצעי התקשורת".

הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו פועלת לגיבוש סטנדרטים מוסכמים למניעת שיח פוגעני בתוכניות החדשות והאקטואליה, במטרה לקדם שיח אמין מכיל ומכבד בשידורי התקשורת בישראל. העקרונות המנחים ידונו לראשונה היום בכנס "תרבות השיח" של הרשות השנייה שמתקיים הבוקר במוזיאון "אנו" בתל אביב.

הכנס של הרשות השנייה עוסק בנושא מציאת האיזון בין חופש הביטוי לבין ההימנעות מהסתה, מגזענות, מפרובוקציות, מכינויי גנאי, מסטריאוטיפים, מאלימות מילולית, מאפליה ומהטיה.

במהלך הכנס הוצג סקר דעת קהל נרחב שערכה הרשות השנייה על רמת השיח בגופי השידור בישראל ממנו עולה כי למעלה מ-90% מהציבור בישראל נחשף לשיח פוגעני בתוכניות החדשות והאקטואליה בטלוויזיה וברדיו.

בעקבות העלייה בשיח הפוגעני בתקשורת ברחבי העולם, מדינות רבות בעולם פועלות לקביעת מסגרת כללים וגם סטנדרטים מוסכמים למניעת שיח פוגעני בתקשורת.

תוצאות סקר רמת השיח התקשורתי:

חופש הביטוי ושיח פוגעני:

- למעלה מ־80% מהנשאלים סבורים, כי למרות חופש הביטוי, אין לאפשר בשיח התקשורתי שימושים במילים בוטות, השמצות והכפשות, גזענות והסתה או פגיעה באוכלוסיות חלשות.
- למעלה מ־80% מהנשאלים סבורים כי שימוש במילים בוטות, השמצות והכפשות, גזענות והסתה או פגיעה באוכלוסיות חלשות הם נורמה תרבותית בישראל, במידה רבה או במידה רבה מאוד.
- למעלה מ־60% מהנשאלים סבורים שהציבור בישראל אדיש למקרים אלו.
- כ־60% מהמראיינים סבורים ששימוש במילים בוטות, השמצות והכפשות, גזענות והסתה או פגיעה באוכלוסיות חלשות מושכים לצפייה, מגדילים את הרייטינג ומעוררים עניין במידה רבה או במידה רבה מאוד.
- למעלה מ־60% מהנשאלים סבורים שעל המראיינים לסיים את השידור ברגע שהמראיינים ישתמשו בשיח בוטה וקיצוני.
- למעלה ממחצית מהמראיינים סבורים שהשיח בחברה מעוצב על ידי התקשורת, רק 37% סבורים שהשיח בתקשורת משקף את החברה.

רמת השיח בטלוויזיה:

- כ־80% מהנשאלים נתקלו בצפייה או בהאזנה לשידור באחד מהמקרים הבאים במידה רבה או במידה רבה מאוד: ויכוחים, צעקות, חוסר הקשבה וכניסה האחד לדברי האחר.
- כ־65% מהנשאלים נתקלו בצפייה או בהאזנה לשידור באחד מהמקרים הבאים במידה רבה או במידה רבה מאוד: השמצות, הכפשות ופגיעה בשל דעה פוליטית.
- כמחצית מהנשאלים נתקלו בצפייה או בהאזנה לשידור באחד מהמקרים הבאים במידה רבה או במידה רבה מאוד: כוחניות ושפת גוף אלימה, גזענות ושימוש בסטריאוטיפים, הסתה לאלימות, שימוש במידע ובנתונים לא מבוססים, שימוש במילים בוטות, בקללות ופגיעה באוכלוסיות חלשות.

תגובות הצופים לרמת שיח ירודה בטלוויזיה:

- 44% מכלל בקרב הצופים בחדשות ובאקטואליה בטלוויזיה יפסיקו את הצפייה בשידור, חלקם יכבו את מכשיר הטלוויזיה וחלקם יעברו לערוץ אחר.
- מבין כלל התחושות שליוו את הנשאלים בעת צפייה או האזנה לשידור עם רמת שיח ירודה, התחושות כעס, עלבון והשפלה הן התחושות הדומיננטיות מבניהן: כעס 72%, עלבון 28% והשפלה 18%.
- הנשאלים סברו כי במרבית המקרים אין זה לגיטימי להשתמש בשידור במילים בוטות, השמצות והכפשות, גזענות והסתה או פגיעה אוכלוסיות חלשות.
- למרות זאת, 46% מהנשאלים סברו שבמקרה של תוכניות סאטירה לגיטימי להשתמש בביטויים האמורים. כמו כן, 29% מהנשאלים סברו כי במקרה בו הדברים נאמרו על ידי קומיקאי או בדרך יש לגיטימציה לשימוש בביטויים אלו.
- 93% מהנשאלים סבורים כי די חשוב או מאוד חשוב שיהיה ייצוג הוגן של מגוון דעות בפאנלים (שיח רב משתתפים בתוכניות אקטואליה) בטלוויזיה.

- 44% מהצופים בחדשות ובאקטואליה בטלוויזיה סבורים כי במסגרת חופש הביטוי יש לתת מקום מסוים להתבטאויות קיצוניות בפאנלים בטלוויזיה, 6% מתוכם סבורים שיש לתת לזה מקום רב. לעומת זאת, 44% סברו שאין לתת לזה מקום כלל.

יצוין, כי בסקר זהה על רמת השיח בשידורי הרדיו שערכה הרשות השנייה, נתקבלו תוצאות דומות לתוצאות הסקר על רמת השיח בטלוויזיה.

הסקר בוצע בקרב 1,030 מרואיינים המהווים מדגם מייצג של האוכלוסייה הבוגרת בישראל.

הדגימה התבצעה באמצעות הפאנל האינטרנטי iPanel על ידי מכון "מדגם". מועדי הדגימה: 8-10 במאי, 2022.